

Kap. 6 – jordflytning og –håndtering

Jordflytningsbekendtgørelsen

Joan Krogh, NIRAS
26. november 2024

Indhold:

- Lidt om Jordflytningsbekendtgørelsen
- Hvordan gør vi i praksis?
- Hvilke udfordringer og mangler har bekendtgørelsen?
- Brugen af bekendtgørelsen i forhold til ressourceoptimering, genanvendelse og nyttiggørelse af jord

Lidt om jordflytningsbekendtgørelsen

- Anmeldebekendtgørelsen i 2000 (BEK nr 675 af 27/06/2000)
- I december 2007 kom Jordflytningsbekendtgørelsen (BEK nr 1479 af 12/12/2007) som vi kender den med rammer for prøveantal, analyseparametre mv.
 - Tager højde for områdeklassificeringen af byzoner, der blev indført 1. januar 2008
 - Her er det værd at bemærke, at total kulbrinter indgår i de anbefalede analyseparametre for hhv. områder med diffus forurening og vej jord, men ikke i kategoriseringen af forureningskomponenterne (kategori 1, 2 og udenfor kategori)
- Nyeste og gældende bekendtgørelse er fra 2015 (BEK nr 1452 af 07/12/2015)

Lidt om Jordflytningsbekendtgørelsen

Hvad regulerer bekendtgørelsen?

- Formålet med bekendtgørelsen er at sikre, at jordflytning sker i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovgivningen og minimere risikoen for spredning af forurening.
- Regulerer håndtering, transport og bortskaffelse af jord, som flyttes fra ét sted til et andet.
 - På tværs af matrikelgrænser
 - Fra områdeklassificeringen og kortlagte arealer
 - Til godkendte modtagere
- Fastlægger reglerne for, hvordan jord skal håndteres ud af en grund i forbindelse med bygge- og anlægsarbejde, samt hvordan man sikrer, at flytning af jord ikke forurener miljøet eller udgør en sundhedsrisiko.

Lidt om Jordflytningsbekendtgørelsen

Hvad omfatter bekendtgørelsen?

Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser om:

1.Klassificering af jord: Hvordan jorden skal opdeles i kategorier (f.eks. ren jord, lettere forurenet jord, kraftigt forurenet jord).

2.Prøvetagning: Hvordan der skal tages prøver af jorden for at vurdere dens indhold af forurenende stoffer.

3.Transport og bortskaffelse: Hvilke krav der gælder for transport og bortskaffelse af jord, herunder krav til dokumentation og godkendelse af de steder, hvor jorden bliver deponeret.

4.Tilsyn og kontrol: Hvilke tilsynsmyndigheder der er ansvarlige for at sikre, at reglerne overholdes.

Jordflytningsbekendtgørelsen i praksis

Jordflytningsbekendtgørelsen i praksis

Hvad bruger vi den til i hverdagen?

Ved bygge- og anlægsprojekter:

- Danner rammer for den måde jorden prøvetages på
 - Forklassificering
 - Prøvetagning i miler
 - Bortkørsel til kartering
 - Prøveantal
- Danner rammer for hvordan jorden kan håndteres
 - Anmeldelse ved bortkørsel – Flyt Jord, Jordweb, lokale løsninger
 - Opdeling i kategorier efter forureningsgrad
 - Dokumentationskrav for jordkørsel

Udfordringer i praksis

Prøvetagning

Prøveantal bestemmes ud fra oprindelsessted.

- 1/30 tons (bl.a. kortlagte arealer) – her kan prøveantal dog reduceres (hot spot forureninger? Jord, der skal til rensning?)
- 1/120 tons (områdeklassificerede arealer og veje) (fyldjord)
- 1/50 m² af den øverste intakte jord

Prøvetagningsfrekvens

I praksis udtages der prøveantal svarende til modtagestedets miljøgodkendelse

Jord fra	Minimumsantal prøver før jordflytning	Anvendelse som fordrer at jorden er uforurenet
Jord fra kortlagte arealer.	1 prøve pr. 30 ton	1 prøve pr. 30 ton
Jord fra klassificerede arealer, offentlige vejarealer og godkendte modtageanlæg	1 prøve pr. 120 ton	1 prøve pr. 30 ton
Jord som kommunalbestyrelsen har kategoriseret i kategori 1	Ingen analyser	Ingen analyser
Jord som kommunalbestyrelsen har kategoriseret i kategori 2	Ingen analyser	
Jord som kommunalbestyrelsen har kategoriseret i kategori 2 og som ønskes nedkategoriseret til kategori 1 og jord fra modtageanlæg, som ønskes nedkategoriseret.	1 prøve pr. 30 ton	1 prøve pr. 30 ton

Udfordringer i praksis

Analyseklassificering

Analyseparametre

- Som minimum analyseres for total kulbrinter, benz(a)pyren, PAH'er, Cd, Cu, Pb, Zn – områder med diffus forurening og vej jord
- I praksis analyseres ofte for jordpakken (total kulbrinter, PAH'er og 6 tungmetaller - Cd, Cu, Pb, Zn, Cr og Ni)
- Andre stoffer, der kan være risiko for i området eller angivet i kortlægningsbreve
- PFAS?

Jordflytningsbekendtgørelsen	Kategori 1	Kategori 2	Uden for kategori
MST kriterium	Ren/ <u>uforurenet</u>	Lettere forurenet	Forurenet
Jordplan Sjælland	Kl. 0 / kl. 1	Kl. 2 / kl. 3	Kl. 4
Fyn	Type 0 / 1	Type 2	Type 4 <u>deponi</u> / Type 4 <u>spec. Dep.</u>

Jorden køres typisk på konkrete analyseresultater til godkendte modtagere ud fra disses modtagekriterier

Udfordringer i praksis

Analyseklassificering

- Jordflytningsbekendtgørelsen: Nogle stoffer er ikke omfattet af kategorierne
 - Total kulbrinter. Er disse "uden for kategori" uanset analyseresultat eller er de "Kategori 1", hvis analysen viser indhold under jordkvalitetskriterierne?
 - Nikkel og chrom er ikke medtaget i de anbefalede analyseparametre
 - Nikkel er ikke medtaget i kategorierne
 - JORDFLYTNING
- MST jordkvalitetskrit.: Svarer til "Under kval. krit." (uforurenet)/ "Rådgivningskrit." (lettere forurenet)/ "Over afskæringskrit." (forurenet)
 - Jord uden afskæringskriterier er i princippet også forurenet (fx lette kulbrinter)
 - SUNDHED OG KORTLÆGNING
- Jordplan Sjælland: Kl. 4 er over afskæringskrit., men også visse stoffer i kl. 2/3 kan være over afskæringskrit. og kan medføre kortlægning, hvis de efterlades.
 - JORDFLYTNING

Udfordringer i praksis

Anmeldelsen

- Der er pligt til at anmelde jord, der er omfattet af bekendtgørelsen – dvs. jord fra landzonen og områder, der er udtaget af områdeklassificeringen er udtaget.
 - Med mindre jorden køres til en godkendt modtager
- Jord til bortkørsel skal anmeldes og godkendes af kommunen
- Anmeldelsen beskriver opgravningssted, forureningsforhold, analyser, formål mv.
- Der er forskellige anmeldesystemer – kan give udfordringer ved flytning af jord mellem kommuner med hver sit system

Udfordringer i praksis

Dokumentation eller ikke dokumentation

- Passer anmeldelsen?
- Er der tilstrækkelig dokumentation? Sagen lukkes (nogen gange), når der ikke kommer mere jord – men mængder tjekkes typisk ikke
 - Dokumentation indsendes ved §8-afrapporteringer (kortlagte arealer)
 - Indimellem tjekkes jordmængder for bygherrerne
- Tilsyn med jordhåndteringen
- Opklassificering af nabofelter (fra Miljøstyrelsens Udredningsprojekt om prøvetagningsstrategier)
- Sorte Svane og snyd med analyseresultater

Brugen af bekendtgørelsen i forhold til ressourceoptimering, genanvendelse og nyttiggørelse af jord

Skal Jordflytningsbekendtgørelsen udvides?

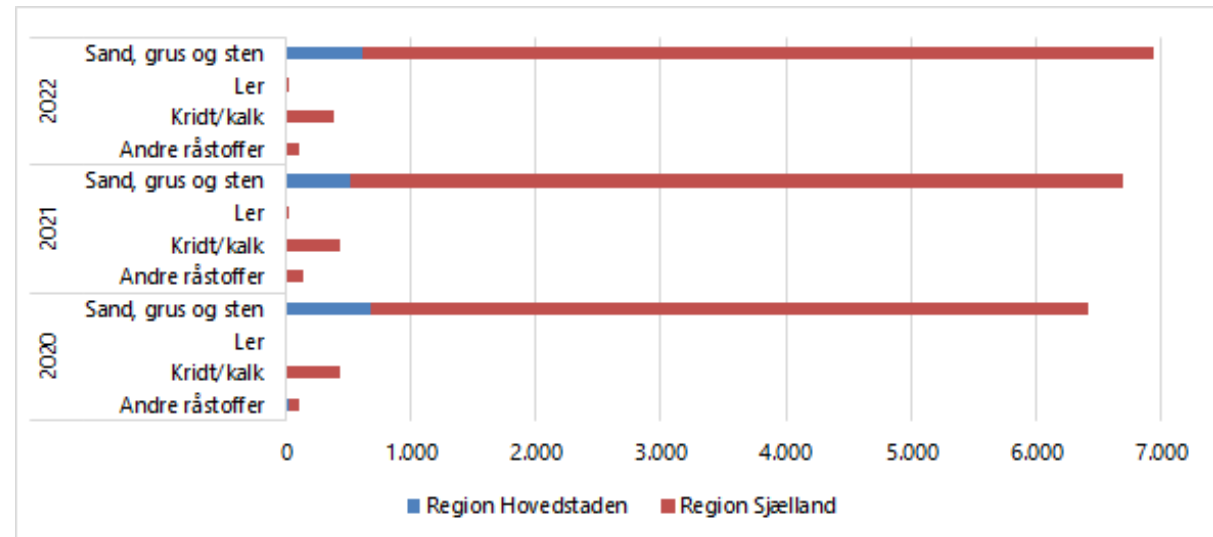
Jordhåndtering i landzonen

- Jord i landzonen er ikke omfattet af Jordflytningsbekendtgørelsen – ingen viden om mængder – men noget flyttes til godkendte modtagere
- Jord i landzonen kommer fra vejudvidelser, byggemodninger/byudvikling mv.
- Jorden er som udgangspunkt ren – hvad med pesticider? Eller jord med affald – fx betonbrokker?
- Noget jord, der håndteres og genanvendes i landzonen, reguleres via planloven og noget via en miljøgodkendelse.
- En del jord, der flyttes i landzonen, har vi ikke viden om.

Skal Jordflytningsbekendtgørelsen udvides?

Genanvendelse/nyttiggørelse af jord

- Genanvendelse af jord er nævnt i jordforureningslovens §50 stk. 3, hvori det angives, at der skal fremlægges dokumentation for jordens genanvendelse efter gældende regler.
- Gældende regler er restproduktbekendtgørelsen og miljøbeskyttelsesloven
- Genanvendelse/nyttiggørelse af jord er ikke nævnt i Jordflytningsbekendtgørelsen
- Råstofindvinding i Region Hovedstaden og Region Sjælland i perioden 2020-2022 lå på 6,5-7 mio. m³ råstoffer pr. år.
- Anslået 25% stigning i forbrug frem mod 2040

Skal Jordflytningsbekendtgørelsen udvides?

Genanvendelse/nyttiggørelse af jord

- 11,5 mio. tons anmeldepligtigt jord i 2016 på landsplan (Miljøstyrelsen)
- Mellem 7,5-10 mio. tons anmeldepligtigt jord i perioden 2020-2022 (Region Hovedstaden og Region Sjælland)
- Konservativ vurdering af overskudsjorden viser, at godt 20% af jorden kan indgå som råstofressource
- Interviews fortæller os, at en barriere for at genanvende overskudsjord er lovgivningen.

Afsluttende overvejelser

Trænger Jordflytningsbekendtgørelsen til en grundig opdatering?

- Krav til ét jordanmeldesystem?
- Krav til lukning af sager i anmeldesystem med dokumentation af bortkørte jordmængder?
- Opdatering af analyseparametre for diffus forurening?
- Opdatering af prøvefrekvens?
- Overvejelse af, om vi bruger kategorierne til noget?
- Skal jord, der flyttes i landzonen, omfattes af Jordflytningsbekendtgørelsen?
- Skal der inkluderes ensrettede rammer for genanvendelse og nyttiggørelse af jord med henblik på at mindske brugen af nye, rene ressourcer?

Spørgsmål?

Tak for opmærksomheden